

Blok 3: les 1, 2, 5 (taak 5a), 16,

peiltaak week 3

Blok 4: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Optellen tot en met 1000 met de strategie: rijgen en via de kleine som.

In groep 5 staat een aantal strategieën centraal. In dit blok wordt er naar analogie gerekend bij sommen als $500 + 300$ en $900 - 400$. Hierbij denk je aan de kleine som $5 + 3$ en $9 - 4$. Vanaf dit blok wordt de basisstrategie rijgen toegepast bij sommen boven de 100 bij de volgende somtypen:

blok 3: $580 + 200$, $540 + 180$ en $580 - 200$, $540 - 180$ | blok 5: $126 + 37$, $165 - 27$, $378 + 50$ | blok 6: $358 - 70$

EXTRA MATERIAAL LES 1

- vooraf: zachte bal, wisbordje (per kind)
- **instructie:** wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 2

- **geleide instructie:** spaarvarken, speelgoedgeld: 8 munten van € 1, 8 briefjes van € 10, 8 briefjes van € 100 (voor de leerkracht), wisbordje
- **verlengde instructie:** speelgoedgeld: 8 munten van € 1, 8 briefjes van € 10, 8 briefjes van € 100 (per tweetal)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Optellen en aftrekken

Je leert optellen en aftrekken tot en met 1000 met de strategieën: rijgen, rijgen met te veel en aanvullen.

- rijgen en aanvullen (les 6)
- rijgen met te veel (les 7)

groep 5 | blok 1 | doel 3

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift. Kies of aanvullen of rijgen bij de som past.

$53 - 15 = \square$

- Je leert optellen tot en met 1000 met de strategie: rijgen, bij sommen als $380 + 200$ en $380 + 160$ en via de kleine som bij sommen als $500 + 300$. (les 1)
- Je leert optellen tot en met 1000 bij sommen als $500 + 300$, via de kleine som $5 + 3$. (les 2)

groep 5 | blok 2 | doel 1

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$350 + 300 = \square$

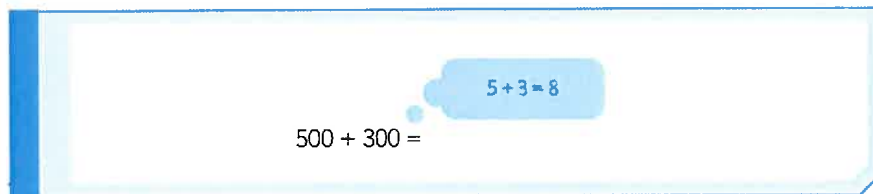
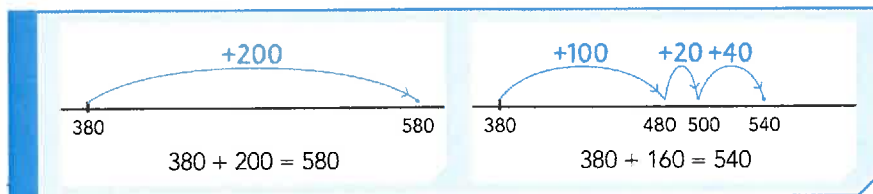
- Je leert aftrekken tot en met 1000 met de strategie: rijgen, bij sommen als: $580 - 200$ en $540 - 160$ en via de kleine som bij sommen als $500 - 300$. (les 3)
- Je leert aftrekken tot en met 1000 bij sommen als $500 - 300$, via de kleine som $5 - 3$. (les 4)

groep 5 | blok 3 | doel 2

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$530 - 200 = \square$

Hulp

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$670 + 280 = \square$

+

Welke sommen horen erbij? Reken uit.

10 × zoveel: $\square + \square = \square$

100 × zoveel: $\square + \square = \square$

Blok 3: les 3, 4, 5 (taak 5b), 16,

peiltaak week 3

Blok 4: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Aftrekken tot en met 1000 met de strategie: rijgen en via de kleine som.

In groep 4 is de strategie rijgen volop aan bod geweest. In groep 5 ga je hiermee verder. De aanpak blijft hetzelfde; het eerste getal heel houden, de rest eraf in sprongen. Eerst de honderdtallen eraf en dan de tientallen.

EXTRA MATERIAAL LES 3

- geleide instructie: zachte bal (voor de leerkracht), wisbordje
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 4

- geleide instructie: spaarvarken, speelgoedgeld: 5 munten van € 1, 5 briefjes van € 10, 5 briefjes van € 100 (voor de leerkracht)
- verlengde instructie: 5 munten van € 1, 5 briefjes van € 10, 5 briefjes van € 100 (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Optellen en aftrekken

- Je leert optellen tot en met 1000 met de strategie: rijgen, bij sommen als $380 + 200$ en $380 + 160$ en via de kleine som bij sommen als $500 + 300$. (les 1)
- Je leert optellen tot en met 1000 bij sommen als $500 + 300$, via de kleine som $5 + 3$. (les 2)

groep 5 blok 3 doel 1

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$350 + 300 =$

- Je leert aftrekken tot en met 1000 met de strategie: rijgen, bij sommen als: $580 - 200$ en $540 - 160$ en via de kleine som bij sommen als $500 - 300$. (les 3)
- Je leert aftrekken tot en met 1000 bij sommen als $500 - 300$, via de kleine som $5 - 3$. (les 4)

groep 5 blok 3 doel 2

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$530 - 200 =$

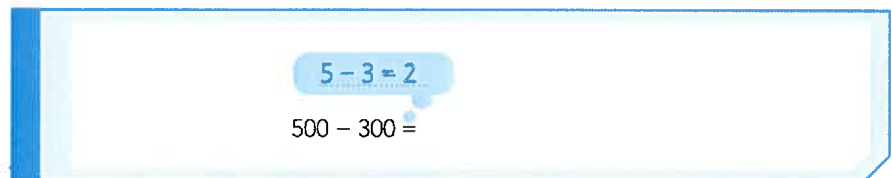
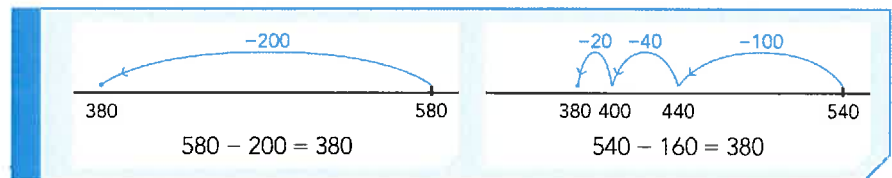
Je leert optellen en aftrekken tot en met 1000 in maximaal 3 sprongen met de strategie: rijgen, bij sommen als $246 + 37$ en $482 - 46$.

groep 5 blok 5 doel 1

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$442 + 36 =$

Hulp

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken uit op de getallenlijn in je rekenschrift.

$620 - 370 =$

Reken uit en maak de grote sommen.

voorbeeld:
 $8 - 4 = 4$
 $80 - 40 = 40$
 $800 - 400 = 400$

0	-	5	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

Blok 3: les 6, 7, 10 (taak 10a), 17, peiltaak week 4
 Blok 4: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Beheersen van de basisstrategie splitsen bij het uitrekenen van sommen als 3×14 .

De splitsstrategie moet worden begrepen (hoe werkt dat, wat doe ik precies?) en beheerst (de juiste stappen nemen en goed uitrekenen).

EXTRA MATERIAAL LES 6

- **geleide instructie:** 2 dobbelstenen (per tweetal), wisbordje, werkboek, speelgoedgeld: 3 briefjes van € 10 en 6 munten van € 1 (per kind)
- **verlengde instructie:** speelgoedgeld: 5 briefjes van € 10 en 15 munten van € 1
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 7

- **geleide instructie:** werkboek
- **verlengde instructie:** speelgoedgeld: 5 briefjes van € 10 en 15 munten van € 1 (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Optellen en aftrekken

Je leert aftreksommen tot en met 20 uitrekenen op het rekenrek en begrijpt de strategie: rekenen via de 10.
 • Je leert aftreksommen tot en met 20 uitrekenen op het rekenrek met de strategie: rekenen via de 10. (les 8)
 • Je begrijpt bij aftreksommen tot en met 20 de strategie: rekenen via de 10. (les 9)

groep 4   blok 2   doel 4

Reken uit.

Haal eerst af tot 10.
 Je mag je rekenrek gebruiken.

Je leert optellen en aftrekken met een tiental op de getallenlijn tot en met 100.

groep 4   blok 3   doel 3

Spring 10 verder. Teken eerst de getallenlijn in je rekenschrift.

$24 + 10 =$

Je leert optel- en aftreksommen tot en met 20 uitrekenen met de strategie: rekenen via de 10.
 • Je leert optel- en aftreksommen tot en met 20 uitrekenen met de strategie: rekenen via de 10. (les 8)
 • Je leert optel- en aftreksommen tot en met 20 maken bij verschillende verhalen. (les 9)

groep 4   blok 3   doel 4

Welke 2 sommen horen erbij? Reken uit. Teken eerst op de getallenlijn in je rekenschrift.

Julia fietst naar school. Het is 16 kilometer. Ze heeft al 9 kilometer gefietst.
 Hoe ver moet ze nog?

Hulp

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Welke som hoort erbij? Reken uit.

In een zak zitten 12 stroopwafels.
 In de winkel staan 8 zakken.
 Hoeveel stroopwafels zijn dat bij elkaar?

som:

grote hulpsom:

kleine hulpsom:

antwoord: stroopwafels

Reken uit.

Schrijf de hulpsommen in je rekenschrift.

$3 \times 12 =$

Blok 3: les 8, 9, 10 (taak 10b), 17, peiltaak week 4
 Blok 4: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Leren wat delen is: herhaald aftrekken en het :-teken koppelen aan deelverhalen (opdelen).

Voor veel kinderen is het niet makkelijk om te begrijpen wat delen is: herhaald aftrekken (het omgekeerde van vermenigvuldigen). Daarom komt de begripsvorming delen in 3 doelen terug. Pas daarna, vanaf blok 6, ga je werken aan efficiënt strategiegebruik. Deelproblemen (deelcontexten) mag je altijd oplossen met een keersom. Maar om straks (bij grotere getallen) niet in de problemen te komen, moet van begin af aan helder zijn dat en waarom er een deelverhaal bij hoort. Dit is een onderdeel van begripsvorming.

EXTRA MATERIAAL LES 8

- geleide instructie: 12 grote blokken (voor de leerkracht), 12 kleine blokjes (per tweetal), wisbordje (per kind), werkboek
- verlengde instructie: 15 grote blokken (voor de leerkracht), 15 blokjes (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 9

- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Vermenigvuldigen en delen

Je leert sommen als 3×14 uitrekenen met de basisstrategie splitsen.

- Je leert wat delen is.
- bij een deelverhaal of een plaatje een deelsom bedenken
  - een deelverhaal tekenen.

- Je leert sommen als 4×67 uitrekenen met de basisstrategie splitsen.
- Je weet welke stappen je moet nemen en begrijpt ook hoe dat gaat.

groep 5 blok 3 doel 3
 Reken uit.

$3 \times 14 =$

groep 5 blok 2 doel 4
 Welke som hoort erbij?

Per busje komt 2 auto's.
 Hoeveel auto's komen er in 3 busjes?

antwoord: _____

groep 5 blok 4 doel 1
 Reken uit.
 Schrijf de hulpsommen in je rekenschrift.

$3 \times 46 =$

Hulp

In het kippenhok liggen 18 eieren. Er passen 6 eieren in een doos. Hoeveel dozen kan ik vullen?

som: $18 : 6 = 3$ hulpsom: $3 \times 6 = 18$
 antwoord: 3 dozen

Timo koopt 12 tennisballen. In een blik zitten 3 tennisballen. Hoeveel bliken koopt Timo?

som: $12 : 3 = 4$ hulpsom: $4 \times 3 = 12$
 antwoord: 4 bliken

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Wat staat er op de lege plek?

$\times 8 = 56$

Welke som hoort erbij?

Er zijn 35 rozen.
 Hoeveel vazen kun je vullen?

som:

hulpsom:

antwoord: vazen

Blok 3: les 11, 12, 15, 18
 Blok 4: eigen taken, les 14, les 19,
 peiltaak week 1

Meten en meetkunde

HOOFDDOEL

Tijd aflezen van een analoge en digitale klok bij 5 en 10 minuten over het uur.

EXTRA MATERIAAL LES 11

- geleide instructie: analoog klokje (per kind), wisbordje (per kind)
- geleide en verlengde instructie: analoog demonstratieklok (voor de leerkracht)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 12

- geleide instructie: analoog klokje (per kind)
- verlengde instructie: analoog klokje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

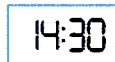
Tijd

Je leert de tijd van een digitale klok af te lezen, bij hele en halve uren en kwartieren.

- bij hele en halve uren (les 11)
- bij kwartieren (les 12)

groep 5 blok 1 doel 5

Hoe laat is het?

Het is half

Je leert van een klok met wijzers en een digitale klok 5 en 10 minuten voor en over een heel uur aflezen.

- klok met wijzers (les 11)
- digitale klok (les 12)

groep 5 blok 3 doel 5

Hoe laat is het?

voor

Je leert van een klok met wijzers en van een digitale klok 5 en 10 minuten voor en over een half uur aflezen.

- klok met wijzers (les 11)
- digitale klok (les 12)

groep 5 blok 5 doel 5

Hoe laat is het?

Het is minuten half

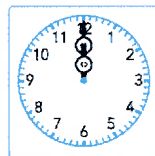
Hulp

10 (minuten) voor 2 (uur)	5 (minuten) voor 2 (uur)	5 (minuten) over 2 (uur)	10 (minuten) over 2 (uur)
10 (minuten) voor 2 (uur)	5 (minuten) voor 2 (uur)	5 (minuten) over 2 (uur)	10 (minuten) over 2 (uur)

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Hoe laat is het?

10 voor 3

Welke tijden horen bij elkaar?

☐	17:55	☐
☐	15:05	☐
☐	04:10	☐

☐	5 over 6
☐	10 over 4
☐	5 over 3